

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ЗЕД

Дубинецький Н.В.

Тернопільський національний економічний університет, магістрант

I. Вступ

З глобальним розвитком суспільства, підприємств, і наукових технологій управління ними зростає роль сучасних інформаційних технологій. Без інформаційних технологій тепер важко уявити будь-яку сферу людської діяльності. Характерною рисою сучасного розвитку інформаційних технологій є безперервне якісне ускладнення сфер їхнього застосування. Значні затрати на розробку, придбання і впровадження інформаційних технологій в поєднання з значним розширенням областей і масштабів їх використання визначають високу актуальність завдання оцінки ефективності інформаційних технологій.

II. Мета роботи

Метою роботи є аналіз впливу інформаційних технологій на діяльність підприємства, що здійснює зовнішньоекономічну діяльність та формування рекомендації щодо впровадження новітніх інформаційних технологій для підвищення ефективності роботи адміністративного персоналу підприємства.

III. Обґрунтування отриманих результатів

Інформаційна технологія – це система методів і способів збору, передачі, накопичення, опрацювання, зберігання, подання і використання інформації. Вона призначена для зниження трудомісткості процесів використання інформаційних ресурсів, забезпечує перехід від рутинних до промислових методів роботи з інформацією в різних сферах людської діяльності, забезпечуючи її раціональне і ефективне використання.

Мета будь-якої інформаційної технології – отримати потрібну інформацію необхідної якості на заданому носії. При цьому існують обмеження на вартість опрацювання даних, трудомісткість процесів використання інформаційного ресурсу, надійність і оперативність процесу опрацювання інформації, якість інформації, що отримується.

На відміну від іноземних компаній українські поки що не приділяють питанням інформатизації належної уваги. В усякому разі, переважна їх більшість, виходячи з існуючого стану справ в Україні, не вважають цю сферу пріоритетною. Якщо з безпосередньо матеріальним забезпеченням (персональні комп'ютери, необхідні технічні засоби, проведення мережі Інтернет, електронної пошти) ситуація заслуговує на оцінку «добре», то ефективність використання інформаційних систем знаходиться на дуже низькому рівні.

Розрахунок ефективності застосування інформаційних технологій вкрай трудомісткий. Адаже до впровадження облікових систем зібрати актуальні дані для цього часто просто нізвідки. А при значних масштабах саме таке дослідження виливається в "проект", який вже вимагає додаткових ресурсів і залучення фахівців.

Оцінка ефективності впровадження інформаційних систем може бути проведена з різною глибиною для різних завдань. Як правило, для політично заангажованих інвесторів готують обґрунтування, виходячи з оцінки зростання продуктивності праці. На етапі обґрунтування отримати оцінку від груп працівників різних функціональних підрозділів у відношенні системи, про повний функціонал якої вони не мають уявлення, є нереально. Однак, виходячи із загальної практики для подібних виробництв, така оцінка зі значною часткою похибки і умовностей може бути підготовлена.

Закрите акціонерне товариство "Рівне-Борошно" створено відповідно до Установчого договору про створення і діяльність закритого акціонерного товариства "Рівне-Борошно" від 16 березня 2001р. і діє відповідно до чинного законодавства та статуту. Основним видом діяльності ПРАТ "Рівне-Борошно" є переробка сільськогосподарської продукції, а саме зерна на готовий продукт. Борошномельне виробництво, завдання якого полягає у переробці зерна на харчове та фуражне борошно, зберігає провідні в сучасній структурі харчової промисловості більшості країн світу, в тому числі й в Україні. Сировинною основою борошномельного виробництва є багатопланове зернове господарство.

В сучасних умовах інформаційних технологій і засобів телекомунікацій існуюча система паперового документування господарських операцій та документообігу як на окремо взятому підприємстві, так і при оформленні документами господарських відносин між підприємствами, установами, організаціями, потребує кардинальних змін. Значне збільшення обсягів інформації, потреба в її оперативності та якості вимагає навантаження на весь управлінський персонал. Створення паперових носіїв інформації навіть із застосуванням комп'ютерної і розмножувальної техніки ускладнює та уповільнює збір, обробку, узагальнення інформації, а, відповідно, і управлінські процеси. Глобалізація у всіх сферах діяльності, розширення міжнародних зв'язків, зовнішньоекономічної діяльності вимагають серйозних реформувань у технології документування, документообігу, веденні обліку, спрощенні контролю, складанні та поданні різних видів звітності, а, відповідно, і в управлінні господарськими процесами. З цією метою доцільним є запровадження електронного цифрового підпису.

Електронний цифровий підпис (ЕЦП) – це вид електронного підпису, отриманого за результатом криптографічного перетворення набору електронних даних, який додається до цього набору або логічно з ним поєднується і дає змогу підтвердити його цілісність та ідентифікувати підписувача. Він використовується фізичними та юридичними особами - суб'єктами електронного документообігу для ідентифікації підписувача та підтвердження цілісності даних в електронній формі.

Для успішного запровадження використання механізму електронного цифрового підпису потрібно не лише купівля електронного ключа, потрібно навчити персонал правильно користуватись новітніми інформаційними технологіями. Ці обов'язки можна покласти на ІТ-відділ підприємства. Оскільки організаційна структура ПРАТ «Рівне-Борошно» не має такого відділу, то цим може зайнятися особа, яка здійснює впровадження, або запросити представника із профільної організації.

Проте, наявність самої технології цифрового підпису на підприємстві не означає, що це вплине на якість роботи адміністративного персоналу. Впровадження повинно бути закінченим та повноцінним. Зважаючи на те що зараз на підприємстві ПРАТ «Рівне –Борошно» електронна пошта і документи отримані/відправлені за її допомогою не вважаються такими, що мають юридичну силу, а є лише попередніми домовленостями, обговореннями. Для цього потрібно перейти на укладання договорів в електронній формі.

Етапи запровадження використання механізму електронного цифрового підпису:

- потрібно навчити персонал правильно користуватись новітніми інформаційними технологіями.
- перейти на укладання договорів в електронній формі
- зберігати електронні документи на електронних носіях інформації у формі, що дає змогу перевірити їх цілісність на цих носіях
- окрім збереження документів отриманих за посередництвом електронної пошти на електронних носіях інформації, їх роздруковувати, зазначити усі необхідні реквізити для вхідної/вихідної документації та пішшивати у спеціально призначені папки

Висновок

Використання електронного цифрового підпису є сучасною технологією, яка допоможе суттєво підвищити конкурентоспроможність ПРАТ «Рівне-Борошно» на міжнародному ринку. Звичайно, що впровадження використання електронного цифрового підпису це лише перший крок на шляху впровадження новітніх інформаційних технологій. Для їхнього застосування підприємство повинно пройти певний підготовчий і реорганізаційний етап. Яким власне і стане впровадження електронних договорів у сфері управління ПРАТ «Рівне-Борошно».

Список використаних джерел

1. Вимоги до електронних документів: міжнародна практика та досвід України / Н.О. Пронь // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2012. - №1.- С.356-366.
2. Інформаційні системи та технології: навч. посіб. / О. В. Грицунов. - Х.: ХНАМГ, 2010. – 222 с.
3. Босак І. П. Інформаційне забезпечення управління підприємством: економічний аспект / І. П. Босак, Є. М. Палига // Регіональна економіка. – 2007. –№ 4. – С. 193–195.
4. Васюренко О. В. Економічний аналіз діяльності комерційних банків: навч. посіб. / О. В. Васюренко, К. О. Волохата – К. : Знання, 2006. – 463 с.
5. Електронний цифровий підпис: особливості застосування, переваги та проблеми / А. А. Гринович, Г. В. Пухальська // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. - № 2, Т. 1. – С. 19-21.
6. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб / За ред. О. В. Шкурупій. — К. : Центр учбової літератури, 2012. – 248 с
7. Шпак Н. О., Дулиба Н. Г. Сутність та складові інформаційного забезпечення систем управління підприємством / Н. О. Шпак, Н. Г. Дулиба // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. - №22.7. – С. 307 -316.